

[Statsministeren]

ning, og regeringen kunne med glæde konstatere, at dens initiativer blev modtaget i samme positive ånd, som de blev fremlagt.

Bornholm er, det ved vi alle, præget af en snævrere erhvervssammensætning end den, man finder i Danmark generelt. Der er en ugunstig befolkningsudvikling og helt særegne transportvilkår og omkostninger for både personer og varer. Det var derfor, regeringen satte ind med bornholmerpakken. Der var tale om en hjælpende hånd, så man kunne få drejet udviklingen. Hovedangrebemålet var den skæve erhvervsstruktur. Problemet i den bornholmske erhvervsstruktur er, at bortset fra den forarbejdningsvirksomhed, der følger af fiskeri og landbrug, er der en meget lille industrisektor på øen.

Det er en markant forskel fra andre egne af landet. Specielt er det galt med virksomheder, der producerer varer med højt teknologiindhold eller som er baseret på højteknologiske produktionsmetoder. Det er denne udvikling, vi skal have drejet. Vi skal have en mere robust erhvervsstruktur på øen. Vi skal have udviklet det fjerde erhvervsben, kunne man kalde det, en større og mere avanceret fremstillingssektor, og så skal vi i øvrigt også være opmærksom på, at servicesektoren på Bornholm langt fra er så udviklet, som den er i den øvrige del af landet. Det var det, der var strategien bag bornholmerpakken. Der var to hovedelementer i pakken: kapital og uddannelse. Bornholms Erhvervsfond blev styrket af en kraftig kapitalindsprøjtning både fra statslig side og fra bankernes. Uddannelsen blev styrket med en bred vifte af foranstaltninger. Der var også en række initiativer til styrkelse af Bornholms relationer til Østersøregionen. Her er et felt, som på længere sigt vil kunne få stor betydning for den bornholmske økonomi.

Og hvad fik vi så ud af det? Jeg er sikker på, at det vil være det første spørgsmål, mange vil stille. Jeg tror, det er alt for tidligt at forvente detaljerede svar på det hele – det er jo en langsigtet indsats, vi taler om – men regeringen har fuld tillid til, at den har fået sat noget i værk, der vil bære frugt over tid.

En meget vigtig ting vil jeg gerne understrege: Det er mit bestemte klare indtryk, at vi har fået skabt ny tillid, ny optimisme i det bornholmske erhvervsliv og hos de bornholmske myndigheder. Et nyt tillidsfuldt samarbejde er

blevet udviklet mellem regeringen, de bornholmske myndigheder og erhvervslivet. Det er et meget centralt element i enhver regionalpolitisk indsats: Den skal bygge på tillid mellem det centrale og det lokale.

Regeringen har løbende fulgt elementerne i bornholmerpakkens udvikling i tæt samarbejde med de lokale myndigheder, og jeg vil nu bede industri- og samordningsministeren om at redegøre for udmøntningen og den foreløbige effektivitet af de væsentligste forslag.

Men én ting vil jeg gerne foregribe, som jeg allerede gjorde det i mine første bemærkninger: Udviklingen er faktisk vendt i den rigtige retning på Bornholm nu, og det går faktisk rigtig godt derovre. Det er klart, der er grænser for, hvor hurtigt det kan gå, når vi iagttager, dels hvor lang tid bornholmerpakken har haft at virke i, dels naturligvis den tid, ting tager, når nyt erhvervsinitiativ skal tages og omsættes i det virkelige liv. Men jeg må sige, at nøgternt og objektivt vurderet går det faktisk overbevisende og egentlig også overraskende godt på Bornholm på baggrund af de initiativer, der er taget. Jeg er sikker på, at vi med denne indsats også har fået bekræftet, at det kan nytte, når viljen er der, at sætte ny gang i udviklingen, selv om betingelserne kan være vanskelige.

Industri- og samordningsministeren (Mimi Jakobsen):

Med bornholmerpakken blev der, som statsministeren nævnte, lagt op til både en umiddelbar indsats over for kapitalgrundlaget og en mere langsigtet indsats inden for de områder, der skulle styrke omstillingsprocessen fra traditionelle erhverv til service- og fremstillingserhvervene på Bornholm.

Målet med hele pakken var ganske klart: Hjælp til selvhjælp. Hvad angår de enkelte elementer i pakken, vil det faktisk være for omfattende at komme ind på hvert enkelt her, og derfor vil jeg blot, som statsministeren forudskikkede, nævne nogle af de godt halvtreds initiativer, som regeringen har iværksat for dels at imødegå en stigning i arbejdsløsheden på Bornholm, dels at imødegå den tendens til stigende fraflytning fra Bornholm, som man har set i de forløbne år, og som man meget gerne skulle have vendt i de kommende år.